

Χωρισμός Κράτους και Εκκλησίας ή χωρισμός Κράτους και Εξουσίας; (πατήρ Σπυρίδων Κωνσταντής, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σήμερα για τους περισσότερους ανθρώπους ο μύθος έχει περισσότερη σημασία από την αλήθεια. Είναι δύσκολο να κατανοηθεί ότι ενώ ο άνθρωπος ζει το θαύμα, ψάχνει το όνειρο. Μάλιστα τα επιδιωκόμενα «όνειρα» της κοινωνικοπολιτικής θεώρησης είναι απροκάλυπτα διατεταγμένα στην νεφελώδη προσπάθεια της εύρεσης ευθυνών. Ο μύθος παραμένει διαχρονικά ισχυρός γιατί η αλήθεια δεν συμφέρει. Αλλά τι ακριβώς είναι η αλήθεια για τον κόσμο και τι είναι η πραγματική αλήθεια διατυπώνεται στο διάλογο του Κυρίου με τον Πιλάτο «Και εις τούτο ελήλυθα εις τον κόσμον, ίνα μαρτυρήσω τη αληθεία... λέγει Αυτώ ο Πιλάτος τι έστιν αλήθεια;» (Ιωάνν. ιη΄ 37-38).

Το επαναλαμβανόμενο ερώτημα σχετικά με τον χωρισμό Κράτους – Εκκλησίας ακούγεται ως μια προσπάθεια «κάθαρσης». Τι σημαίνει άραγε ο χωρισμός της Εκκλησίας από το Κράτος; Πως θα μπορούσε να συμβεί ένας χωρισμός -στην πραγματικότητα αποχωρισμός- δύο ιδρυτικά ανεξάρτητων πλευρών; Στο άκουσμα του «χωρισμού» σπεύδουν ορισμένοι, όσοι δεν έχουν κατανοήσει τι ακριβώς είναι η Εκκλησία και τι ακριβώς είναι το Κράτος, να συμφωνήσουν και να επαναλάβουν επιχειρήματα. Για τον λογικό χωρισμό Κράτους και Εξουσίας βεβαίως, ούτε λόγος! Διότι εάν τίθεται ως ζήτημα ότι το Κράτος πρέπει να απαλλαγεί από την Εκκλησία, στην πραγματικότητα από την εξουσία της Εκκλησίας, τότε το Κράτος γιατί δεν θα πρέπει να αποδεσμευτεί από την Εξουσία του; Αλήθεια ποιος θα εξηγήσει τι πραγματικά σημαίνει Κράτος χωρίς την εξουσιαστική ύπαρξη του; Σίγουρα όχι εκείνος ο οποίος εξισώνει από άγνοια, ηθελημένα ή όχι, ότι το θείο εγκαθίδρυμα της Εκκλησίας του Χριστού δεν μπορεί να παραλληλιστεί με την προσπάθεια της κοσμικής Εξουσίας. Δεν χρειάζεται καμία ανάλυση της ιστορικής πορείας της Εκκλησίας, ούτε κάποια προσπάθεια για την επεξήγηση ότι στη χώρα μας η παρουσία της Εκκλησίας είχε και έχει θετική συμβολή στους τομείς της κοινωνικής ζωής. Η Ορθόδοξη Εκκλησία, ο φορέας της επικοινωνίας με το Θεό οφείλει να είναι και είναι κοινωνία ανθρώπων. Η υποτιθέμενη διαχωριστική γραμμή μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας θα επιφέρει βελτίωση των πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων; Θα αφήσει την εξουσιαστική δομή να υλοποιεί την

συνταγματική αποστολή της; Μήπως οι επαίοντες περί του διαχωρισμού της Εκκλησίας από το Κράτος παραβλέπουν την αναγκαία παύση της Εξουσίας των εναλλασσόμενων συστημάτων; Εκείνο το οποίο είναι αναγκαίο είναι η αντίληψη για το Κράτος Δικαίου, ότι αποτελεί κατά τον ορισμό του Παγκόσμιου Προγράμματος Δικαιοσύνης σύστημα των κάτωθι οικουμενικών αρχών:

1) Η κυβέρνηση, οι αξιωματούχοι και οι κρατικοί παράγοντες είναι υπόλογοι σύμφωνα με τον νόμο.

2) Κατόπιν οι νόμοι είναι σαφείς, δημοσιοποιούνται και εφαρμόζονται ομοιόμορφα και προστατεύουν θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η ασφάλεια των ατόμων και των αγαθών.

3) Η διαδικασία θέσπισης και επιβολής των νόμων είναι προσβάσιμη, δίκαιη και αποτελεσματική.

4) Η δικαιοσύνη αποδίδεται έγκαιρα από ικανούς, ηθικούς, και ανεξάρτητους εκπροσώπους σε ικανό αριθμό, οι οποίοι διαθέτουν επαρκείς πόρους και αντικατοπτρίζουν την κοινότητα που υπηρετούν.

Συνεπώς με βάση τα παραπάνω, είναι απαραίτητη η διάκριση του Κράτους από τους φορείς οι οποίοι δεν αποδίδουν την δημοκρατική έννοια του Δικαίου. Όσο δεν εφαρμόζονται οι αρχές του δικαίου τόσο θα αυξάνεται η παρατεταμένη εξουσιαστική “οδύσσεια”. Με όποιον τρόπο και να επιτευχθεί ο «διαχωρισμός Κράτους – Εκκλησίας», θα έχει τεθεί προς εφαρμογή η τεχνητή δικαιική διευθέτηση διότι προφανώς η επιμονή αποπομπής της Εκκλησίας αποτελεί προσπάθεια αντιπερισπασμού. Η ανεξαρτησία της πολιτικής και της εξουσίας παραμένει το πρώτιστο σημείο στο οποίο βασίζεται η συνταγματική ισορροπία. Επομένως ποιός θα τολμήσει να μιλήσει για τον αναγκαίο «χωρισμό» του Κράτους από την Εξουσία του; Σίγουρα όχι όποιος παραμένει αναπαυτικά στους υπαρξιακούς μύθους. π.Σπυρίδων.Κωνσταντής MSc Ορθόδοξης Θεολογίας